

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN
PARA BİRİMİ HAKKINDA KANUN**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN PARA BİRİMİ HAKKINDA KANUN

EK I: 5083 sayılı Kanun ve Madde Gerekçeleri

KANUN NO: 5083

YÜRÜRLÜK: 31.01.2004

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimi

Madde 1- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimi Yeni Türk Lirasıdır. Yeni Türk Lirasının alt birimi Yeni Kuruştur. 1 Yeni Türk Lirası (YTL) 100 Yeni Kuruşa (YKr) eşittir. Bakanlar Kurulu, Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruştaki yer alan yeni ibarelerini kaldırmaya ve uygulamaya ilişkin esasları belirlemeye yetkilidir.

Türk Lirası ile Yeni Türk Lirası arasında değişim oranı ve Yeni Kuruşa tamamlama (16.7.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanun ile değişik)

Madde 2- Türk Lirası değerler Yeni Türk Lirasına dönüştürülürken, 1 milyon Türk Lirası (1.000.000 TL) eşittir 1 Yeni Türk Lirası (1 YTL) değişim oranı esas alınır.

Türk Lirası değerlerin Yeni Türk Lirasına dönüşüm işlemlerinin ve Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerin sonuçlarında ve ödeme aşamalarında yarım Yeni Kuruş ve üzerindeki değerler 1 Yeni Kuruşa tamamlanır; yarım Yeni Kuruşun altındaki değerler dikkate alınmaz.

Türk Lirasına yapılan atflarda değişiklik

Madde 3- Kanunlarda ve diğer mevzuatta, idari işlemlerde, yargı kararlarında, her türlü hukuki muamelelerde, kıymetli evrak ve hukuki sonuç doğuran diğer belgeler ile ödeme ve değişim araçlarında Türk Lirasına veya liraya yapılan atflar, 2'nci maddede belirtilen değişim oranında Yeni Türk Lirasına yapılmış sayılır.

Banknotların resim ve görüntülerinin çoğaltılması ve yayınlanması

Madde 4- Halen tedavülde bulunan, tedavülden çekilmiş veya tedavüle çıkarılacak olan banknotların resim ve görüntülerinin çoğaltılması ve yayınlanmasına ilişkin boyut, renk, malzeme, çözünürlük, üzerinde bulunacak ibareler ve benzeri hususlarla ilgili şartlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca belirlenir ve Resmi Gazetede ilan olunur.

İlan olunacak şartlara uymayan kişiler hakkında fiil daha ağır bir suça vücut vermediği takdirde 1 milyar 500 milyon liradan 5 milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolünür.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 5- 24/12/1937 tarihli ve 3290 sayılı Devlet Hesaplarında Liranın Esas İttihaz Edilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Halen tedavülde bulunan Türk Lirası banknotlar ile madeni paralar 1.1.2005-31.12.2005 tarihleri arasında Yeni Türk Lirası banknotlarla ve yeni çıkarılacak madeni paralarla birlikte tedavül eder.

Söz konusu banknotların birlikte tedavülü ve değiştirilmesine ilişkin esaslar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca, madeni paraların birlikte tedavülü ve değiştirilmesine ilişkin esaslar ise Hazine Müsteşarlığı'nca belirlenir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN PARA BİRİMİ HAKKINDA KANUN

Bu Kanunun uygulanmasında karşılaşılan tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan; görev alanlarına giren konularda düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu yetkilidir.

Geçici Madde 2- Türk Lirası üzerinden yapılan her türlü hukuki muamele ile hukuki sonuç doğuran belgelerin 2'nci maddede belirtilen değişim oranı dikkate alınarak 31.12.2005 tarihine kadar, bu tarih dahil Yeni Türk Lirasına göre değiştirilmesi halinde, muamele ve düzenlenecek belgeler her türlü vergi, resim, harç ve diğer yükümlülüklerden muafır.

Geçici Madde 3- 1.1.2005-31.12.2005 tarihleri arasında, bütün mal ve hizmet bedellerinin, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 12'nci maddesi çerçevesinde düzenlenecek etiket ve tarife listelerinde Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası üzerinden ayrı ayrı gösterilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler hakkında 4077 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen ceza uygulanır.

Yürürlük

Madde 6- Bu Kanunun;

- a) 4'üncü maddesi ile geçici 1'inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları yayımı tarihinde,
- b) Diğer hükümleri 1.1.2005 tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Ulusal ekonomimizde 1980-2002 döneminde yaşanan enflasyonist süreç dolaşımdaki banknot tutarına da yansımış, 31.12.1980 tarihinde 278,6 milyar Türk Lirası olan tedavüldeki banknot tutarı (emisyon hacmi) 31.12.2002 tarihinde 7 katrilyon 635 trilyon 621,9 milyar Türk Lirasına (27.407 katına) ulaşmıştır.

Bu gelişmenin bir sonucu olarak 1927 yılından 1980 yılına kadar dolaşımdaki banknot ihtiyacı 50 Kuruş ile 1.000 Türk Lirası arasında değişik değerlerdeki banknotlarla karşılanabilirken, 1981 yılından günümüze kadar geçen zaman içinde artan dolaşım ihtiyacını karşılayabilmek için üst değerde yeni banknotlar dolaşıma çıkarılmış ve en küçük değerlerdeki banknotlar da tedavülden çekilerek dolaşımdaki banknot kompozisyonu 2002 yılı sonunda 250.000, 500.000, 1.000.000, 5.000.000, 10.000.000 ve 20.000.000 Türk Liralık banknotlardan oluşmuştur.